

Centrālās statistikas pārvaldes (Pārvalde) apsekojuma mērķis, tiesiskais pamatojums un iegūto datu izmantošana

“Pārskats par rūpniecisko darbību” (1-r)

- Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?
- Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?
- Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?
- Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos (piemēram, valsts reģistros) pieejamo informāciju?
- Kam ir jāiesniedz dati?
- Kur publicē oficiālo statistiku?
- Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?
- Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?
- Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?

Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?

Pārvalde lūdz iesniegt datus, lai nodrošinātu lietotāju vajadzības, kas definētas [Oficiālās statistikas programmas](#) pielikuma 1. punktā (Nacionālo kontu sistēma), 4. punktā (Cenu statistika) un 19. punktā (Rūpniecības statistika).

Ikviena uzņēmuma sniegtie dati tiek izmantoti rūpniecības produkcijas apjoma un apgrozījuma indeksa aprēķināšanai, nodrošinot operatīvu informāciju rūpniecības nozares attīstības novērtējumam un analīzei.

Rūpniecības produkcijas indekss ir nozīmīgs īstermiņa statistikas rādītājs, kas palīdz agrīnā posmā noteikt pagrieziena punktus ekonomikā un novērtēt iekšzemes kopprodukta (IKP) turpmāko attīstību. Tas ir viens no Eiropas galvenajiem ekonomikas rādītājiem (PEEI), ko izmanto, lai uzraudzītu un vadītu ekonomikas un monetāro politiku Eiropas Savienībā.

Savukārt, rūpniecības produkcijas apgrozījuma indeksa datus izmanto ikmēneša rūpniecības preču un pakalpojumu tirgus pieprasījuma analīzei.

Datus savu funkciju veikšanai izmanto Latvijas valsts un pašvaldību institūcijas, Eiropas Savienības institūcijas, starptautiskās organizācijas un citi datu lietotāji,

piemēram, Ekonomikas ministrija, gatavojot regulārus ziņojumus par tautsaimniecības attīstību, Latvijas Banka, publicējot rakstus savā tautsaimniecības analīzes vietnē makroekonomika.lv, u.c.

➤ Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?

Oficiālo statistiku nodrošina, lai izpildītu šādus tiesību aktus:

- [Padomes 1998. gada 19. maija Regulu \(EK\) Nr. 1165/98](#) par īstermiņa statistiku;
- [Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra Regulu \(ES\) Nr. 2019/2152](#) par Eiropas uzņēmējdarbības statistiku, ar ko atceļ 10 tiesību aktus uzņēmējdarbības statistikas jomā.

➤ Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?

Pienākums iesniegt datus izriet no [Statistikas likuma 14. panta pirmās daļas](#), kurā noteikts, ka Pārvaldei ir tiesības pieprasīt, lai respondents sagatavo un sniedz datus par statistisko vienību, arī ierobežotas pieejamības informāciju, lai nodrošinātu oficiālo statistiku. Respondents statistikas iestādei tās noteiktajā termiņā, formā un apjomā sniedz patiesus datus. Pēc statistikas iestādes pieprasījuma respondents sniedz rakstveida vai mutvārdu paskaidrojumus par šiem datiem.

➤ Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos (piemēram, valsts reģistros) pieejamo informāciju?

Administratīvo datu par pārskata mēnesī saražotās rūpniecības produkcijas apjomu un rūpniecības produkcijas apgrozījumu, tai skaitā dalījumā pa realizācijas tirgiem nav.

Dati par saražotās elektroenerģijas un siltumenerģijas apjomu uzņēmumos, kuros elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošana notiek tikai koģenerācijas stacijās, tiek iegūti no Pārvaldes statistiskā pārskata "Pārskats par koģenerācijas stacijas darbību" (2-koģenerācija), neapsekojot šos uzņēmumus.

➤ Kam ir jāiesniedz dati?

Apsekojumā iekļauj:

- uzņēmumus ar rūpnieciskajā ražošanā nodarbināto skaitu 20 un vairāk, kuru pamatdarbība vai sekundārā darbība ir rūpniecība atbilstoši Saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas NACE 2. red. sadaļām B (Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde), C (Apstrādes rūpniecība) un D (Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana),
- izlases veidā - uzņēmumus ar rūpnieciskajā ražošanā nodarbināto skaitu mazāku par 20, lai NACE 2. red. nodaļu līmenī (2 zīmēs) apkopotie dati aptvertu ne mazāk kā 80% no uzņēmējdarbības gada strukturālās statistikas rūpniecības nozaru apgrozījuma.

Pārskata gada laikā apsekojamo uzņēmumu loks var tikt koriģēts, iekļaujot tajā jaunus ekonomiski aktīvus uzņēmumus, kas atbilst iepriekšminētajiem kritērijiem, precizējot uzņēmumu saimnieciskās darbības nozares, saņemot

papildu informāciju no respondentiem, kā arī datus par uzņēmuma ekonomisko aktivitāti no administratīvajiem datu avotiem vai citiem statistikas pārskatiem.

Izlases izveidošanas standarts:

- [Padomes 1998. gada 19. maija Regulas \(EK\) Nr. 1165/98](#) par īstermiņa statistiku 2. un 3. pants;
- [Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra Regulas \(ES\) Nr. 2019/2152](#) par Eiropas uzņēmējdarbības statistiku 6. pants;
- [Komisijas 2020. gada 30. jūlija Īstenošanas Regulas \(ES\) Nr. 2020/1197](#), ar kuru nosaka tehniskās specifikācijas un kārtību saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/2152 par Eiropas uzņēmējdarbības statistiku, ar ko atceļ 10 tiesību aktus uzņēmējdarbības statistikas jomā (Dokuments attiecas uz EEZ) 1. pants;
- [Ministru kabineta 2016. gada 20. decembra noteikumi Nr. 812](#) "Oficiālās statistikas veidlapu paraugu apstiprināšanas un veidlapu aizpildīšanas un iesniegšanas noteikumi".

Kur publicē oficiālo statistiku?

- [Oficiālās statistikas portālā](#)
- Eiropas Savienības Statistikas biroja (Eurostat) [datubāzēs](#)
- [Datu vizualizācijas rīks](#) Eiropas Savienības Statistikas biroja (Eurostat) tīkla vietnē

Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?

- Ekonomikas ministrija:
 - [Aktuālā statistika](#)
 - [Latvijas ekonomikas attīstības pārskats](#)
 - [Latvijas makroekonomikas apskats](#)
- [Latvijas Banka](#)
- [Finanšu ministrija](#)
- Pārvaldes un Eiropas Savienības Statistikas biroja (Eurostat) datubāzēs publicētos rādītājus savu funkciju veikšanai izmanto starptautiskās organizācijas, kuru dalībvalsts ir Latvija vai ar kurām ir noslēgti līgumi par datu apmaiņu:
 - Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija ([OECD](#))
 - Apvienoto Nāciju Organizācija ([UN](#)) un tās aģentūra ([UNIDO](#))
 - Eiropas Centrālā banka ([ECB](#))
 - Starptautiskais Valūtas fonds ([IMF](#))

Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?

Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti. Pārvaldes nodarbinātajiem aizliegts izpaust datus un citu ierobežotas pieejamības informāciju, kas viņiem kļuvusi zināma, pildot dienesta vai darba pienākumus. Tas attiecas arī uz personām, kuras uz laiku ir iesaistītas oficiālās statistikas nodrošināšanā vai ar kurām izbeigtas darba vai dienesta tiesiskās attiecības.

Pārvalde veic nepieciešamās darbības, lai novērstu neatļautu piekļuvi datiem, to sagrozišanu vai izplatīšanu, nejaušu vai neatļautu iznīcināšanu.

No respondentiem iegūtos datus izmanto oficiālās statistikas nodrošināšanai, tas nozīmē, ka datus, kas primāri iegūti statistikas nodrošināšanai, nedrīkst izmantot civilprocesā, administratīvajā procesā, kriminālprocesā vai komercdarbībā.

Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?

Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu.

Pārvalde pieprasa un apstrādā datus saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulas \(ES\) 2016/679](#) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK 6. panta 1. punkta c) un e) apakšpunktu un 89. panta 1. un 2. punktu normatīvajos aktos noteikto uzdevumu izpildei vai sabiedrības interesēs.

Vairāk par informācijas drošību un datu aizsardzību var atrast Pārvaldes mājaslapā: <https://www.csp.gov.lv/lv/informacijas-drosiba-un-datu-aizsardziba>.